

PAPER DETAILS

TITLE: Yunan Devletler Hususi Hukuku

AUTHORS: Hikmet BELBEZ

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/38000>

YUNAN DEVLETLER HUSUSİ HUKUKU

Yazan: Dr. Hikmet

Yunanlılar uzun çalışmalardan sonra 1/6/1941'de yeni ve modern bir Medeni Kanun vücuda getirdiler. Bu kanun muayyen bir devletin kanununu olduğu gibi almaktan ibaret değil, kendi tarihî, millî ve kültürel hayatlarını uygun bir kanunla düzenlemişlerdir [²]. Bununla beraber Fransız, Alman ve diğer Kanunlarından büyük ölçüde istifade edilmiştir.

Yeni Yunan Medeni Kanununun birinci kitabının ilk kısmı genel hükümler teşkil ediyor [³]. Birinci kitabın ikinci kısmı *devletler hususi hukuku* hakkındaki hükümleri ihtiva ediyor (madde 4—33). Bütün genel kısım gibi kanunlar ihtilâfı hükümlerinin esasları da Yunanlıların büyük hukukçusu ve Akademisyen Profesörlerinden *Georg S. Maridakis*'in kaleminden çıkmıştır.

Kanunun, devletler hususi hukuku kaidelerini ilgilendiren kısmında Alman hukukunun tesiri bilhassa barizdir. Bu kanunun ilk kısımlardan Alman Medeni Kanununun Tatbiki hakkındaki hükümlerden 31 inciye kadar olan maddelerinin hükümlerine

¹ Bu kanunun hazırlanması ve ana hatları hakkında bilgiler

Diğer taraftan devletler hususi hukukunun birleştirici Lâhey Anlaşmalarında kabul edilen esaslar da mümkün önünde tutulmuştur [6].

Yeni kanunun ihtiva ettiği kanunlar ihtilâfı kaideleri şahsi hükümler bakımından ikametgâh esasına dayananistanda ötedenberi olduğu gibi [7] *uyrukluk esasına* dayalı olmuş olmasıdır. Yunanistanda da şahsi statü, bizde de olduğu gibi uyrukluk hukukuna, yani millî hukuka tâbidir.

Bu hükümlerin dikkata değer diğer bir hususiyetinin kabul edilmemiş olmasıdır. 32 nci maddede «yabancı lâzım gelen hallerde o yabancı devletin devletler hakları dahi nazarı itibara alınmaz» demekle Yunan Kanun vatanis oyunu» na kesin olarak son vermek istemiş ve de kukunda atıf müessesesi etrafındaki malûm münakaşaları bitirmiştir [8].

Uyrukluuk prensibinin tabii bir neticesi olarak hukuk medeni haklardan istifade yeterligi (madde 5) ve medeniyet yeterligi (işlem yeterligi) (madde 7) hakkında da millî maktadır. Şu kadarki Yunanistanda yapılacak işlemler kimından daraltıcı bir kayıt konmuştur: Yunanistanda çevresine giren bir hukuki muameleyi yapan bir yabancılarınunlarına göre medeni haklarını kullanma yeterliğini b millî hukukuna göre henüz ehil olmasa bile o muamele (madde 9). Yunanlıların eski, yani 1856 tarihli kanunla yalnız Yunanlılarla yapılacak işlemlere münhasırdır. Şimonanlı ile bir yabancı, ister iki yabancı arasında yapılsın nanistanda yapılan ve yabancılardan da iştiraki olan bütün meveler baklunda aynıdır.

biki hakkındaki Kanunun 7 nci maddesinin 3 üncü fıka uyulmuş oluyor [9].

Gaiplik kararı hakkında da asıl olan millî hukuk (madde 6 fk. 1). Fazla olarak gaiplik kararı usul hukuk pek çok güçlüklerle sebebiyet verdiğinden, bir kimse kararı vermek yetkisi de o kimsenin tâbi olduğu devlerine hasredilmiştir [10]. Yunan mahkemeleri ancak Yunanistan'da ikametgâhı veya meskeni (konutu) yahut orada yabancı hakkında gaiplik kararı verebilecektir (madde

Aşağı yukarı aynı esas *hacır* (kısıt) işlerinde de kısıt hakkında millî hukuk uygulanır ve kısıt kararını ancak mahkemeler verebilir. Yunan mahkemeleri istisnai olarak Yunanistan'da ikametgâhı bulunan yabancılar hakkında da kısıt kararı vermektedir. Yunanistan'da ikametgâhı bulunmamakla beraber Yunanistan'da konaklayanlar hakkında ancak geçici tedbirler alabilirler (Kanunla 17 temmuz 1905 tarihli Lâhey Kısıt Anlaşmasının esası kabul edilmiş olduğu görülüyor [11].

11 inci madde *locus regit actum* kaidesini ihtiva eder. Fakat bu mutlak değildir. Bu maddede sayılan üç hukukun bir olması işlemin şekil bakımından muteber sayılmasından ibaret. lex loci actus, yani işlemin yapıldığı yerin başka *lex causae*, yani işlemin esas bakımından tâbi olduğu hukuk *lex patriae*, yani tarafların millî hukukudur.

Evlenme hakkında da 12 haziran 1902 tarihli Lâhey sözleşmesi ile tesbit edilen esas kabul edilmiştir: yani evlenme için aranan şartlar bakımından nişanlılardan her birinin millî hukukuna tabi olacaktır. Evlenmenin şekli yine *locus regit actum* kaidesine tabidir. Karı ve kocanın şahsi ve malî münasebetleri hakkı

Boşanmaya gelince, kanunun *Maridakis* tarafından tasarılarında (madde 21) Lâhey anlaşmasında olduğu gibi kabul edilmişti [13]. Buna göre boşanma sebebi olarak ileri sürülen kocanın millî hukukundan başka dâvaya bakan mahkemelerin de boşanma sebebi olarak kabul edilmiş olması Alman Medeni Kanununun tatbiki hakkındaki Kanunlaştırma Kanunu muştur [14]. Yeni Yunan Kanununda ise bu (madde 16).

Borçlar hukuku sahasında *akitten doğan borçların irade muhtariyeti prensipi* kabul edilmiştir. Tarafların hukuka tâbi tutarlarsa, o akte o hukuk tatbik edilecek yücüsü bu suretle irade muhtariyeti aleyhtarlarının irade muhtariyetini ifade etmiş ve tatbikatta ötedenberi yerleşmiş ayrılmamış, bilâkis bu hususta o kadar ileri gitmiştir. Kanununda olduğu gibi [15] tarafların irade muhtariyetlecekleri hukukları tahdidetmemiş, diledikleri hukukları onları tamamiyle serbest bırakmıştır (madde 25). Taraflar haten veya zimnen göstermiş olabilirler. Fakat tarafların zimni iradelerini tesbite imkân olmadığı takdirde Yunan Kanununda muhtariyeti taraftarlarının umumiyetle ileri sürülen mevhum ve mefruz iradelerini bulmaya, yani «tarafların seçmeyi düşünmüş olsalardı, hangi hukuku seçmiş olmaları» vap vermeye çalışmayacak, halin icaplarına göre o hukuku en elverişli olan hukuku kendisi tâyin edecek, o borçluluk merkezini, ona en yakın olan hukuku bulmaya çalışacaktır (madde 25). Bu hukuk, akdin yapıldığı yerin hukuku, tarafların tâbi oldukları devletin veya ilinin bulunduğu yerin hukuku veya diğer her hangi bir hukuk

edilmekte idi [¹⁶]. Bu suretle Yunanlılar da tek başlarına oldukları *lex fori* esasını bırakarak bütün devletlerce kanun bir esasa katılmış oluyorlar.

Aynî haklar da, yine genel olarak kabul edilmiş *rei sitae* kaidesine tâbi tutulmuşlardır (madde 27). İster gayrimenkullere taallûk etsin, bütün aynî haklar aynın hukukuna tâbidir.

Lex rei sitae esasına *miras hukukunda* bir istisna bütün miras, menkul mirası, gayrimenkul mirası tefriki bütün olarak bir tek hukuka, yani murisin millî hukukudur. Bu suretle Almanyada da yerleşmiş bulunan [¹⁷] ve den ayrılan [¹⁸] bir esas kabul edilmiş oluyor.

Çok ehemmiyetli bir madde de *ânâme intizamı* 33 üncü maddedir. Bu madde 1856 tarihli kanunun 8 esasen mevcut olan bir kaideyi tekrar etmiş bulunuyor.

Yuakrda verilen izahattan ve yeni Yunan Medenî Devletler hususi hukuku kaidelerinin tercümesinden de anlaşılan kanun koyucusu bütün devletler hususi hukuku muhafaza ve teferruatına kadar tanzim etmek yoluna gitmemiş, artık hukukun da malî olmaya başlamış bulunan genel bazı problemleri iktifa ederek diğer hususların çözülmesini devlet ilmine ve içtihatlarına bırakmıştır. Yunan kanun koyucusu güç ve karışık olan kısmını, en modern görüş ve telâkki ve eşsiz bir muvaffakiyetle tanzim etmiştir. Bununla beraber Prof. *Maridakis*'in projesi mukayese edilecek olursa, projesi olduğu ve milletlerarası anlaşmalarla tesbit edilmiş bul

de içine sıkıştırılmış bulunan bir kanunla bugünün meye imkân yoktur. Yeni bir kanun hazırlıyabilmek için kayeseli tetkiklere lüzum vardır. Şu halde ilk yapılacak hukuku kaynaklarını, yani bütün devletlerin kanunları ve bu husustaki milletlerarası anlaşma ve mukaveleleri de toplamak ve bunları dilimize çevirmektir.

1941 TARİHLİ YENİ YUNAN MEDENİ KANUNLARI KANUNLAR İHTİLÂFİ KAİDELERİ

BİRİNCİ KİTAP

İkinci kısım

Madde 4. *Yabancıların hali.*

Yerlilerin istifade ettiği medeni haklardan yabancılar da istifade eder.

Madde 5. *Medeni yeterlik.*

Hakiki kişilerin medeni haklardan istifade yeterlikleri hukukuna göre tâyin edilir.

Madde 6. *Gaiplik.*

Gaiplik millî hukuka bağlıdır.

Yunan mahkemeleri, gaipliğinden önce Yunanistan veya konutu bulunan veyahut Yunanistanda bir servet sahibi yabancı hakkında da gaiplik kararı verebilirler.

Madde 7. *İşlem yeterliği.*

ise, o işlemi yapmak hususunda ehil sayılır.

Bu hüküm miras hukukuna ve yabancı memleket hukukuna gayrimenkullere taallük eden işlemler hakkında uygulanır.

Madde 10. Hükmi şahıslar. (Tüzel kişiler).

Tüzel kişilerin yeterliği ikâmetgâhlarının bulunduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 11. İşlemlerin şekilleri.

Bir hukuki işlemin şekli, esasın tâbi olduğu hukukun yapıldığı yerin hukukuna uygun olduğu takdirde, o işlemin şekli o devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 12.

Bir ayna taalluk eden hukuki işlemin şekli o şeyin bulunduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 13. Evlenmenin esaslı unsurları.

Evlenmenin esaslı unsurları nişanlılardan her birinin hukukuna bağlıdır.

Madde 14. Karı ve kocanın şahsi münasebetleri.

Karı ve kocanın şahsi münasebetleri evlilik esnasında her birinin hukukuna, müşterek uyruklukları yoksa karının bulunduğu devletin hukukuna, me anında uyruğu bulunduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 15. Karı ve kocanın malî münasebetleri.

Karı ve kocanın malî münasebetleri, kocanın evlenmiş olduğu devletin millî hukukuna bağlıdır.

Madde 16. E

nin sıhhati, ananın boşanma anındaki kocasının millî

Madde 18. Çocuk ile ana arasındaki münasebet

Ana baba ile çocukları arasındaki münasebetle son müşterek millî hukuklarına, müşterek uyruklukta çocuğun doğumu anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Babanın ölümü halinde bu münasebetler, ana ölümünden sonraki müşterek millî hukuklarına, böyle yoksa ananın, babanın ölümü anındaki millî hukuku

Madde 19. Nesebi sahih olmıyan çocuk.

Evlilik dışında doğan bir çocuk (nesebi sahih ile anası arasındaki münasebetler ana ve çocuğun son hukuklarına, müşterek uyruklukta değilse, ananın doğum hukukuna bağlıdır.

Madde 20.

Evlilik dışında doğan çocuk ile tabiî babası arasındaki çocuğun tabiî babasının doğum anındaki millî hukuku

Madde 21.

Evlilik dışındaki baba ile çocuğun anası arasındaki ananın, çocuğun doğumu anında tâbi olduğu devletin tâyin edilir.

Madde 22. Nesebin tashihi.

Nesebin tashihi, babanın, tashih anındaki millî hukuku daha önce ölmüş bulunursa, ölümü anındaki millî hukuku

Madde 23. Evlât edinme.

Evlât edinmenin esaslı unsurları taraflardan her

da sadece bir konut veya serveti bulunursa, ancak alınabilir.

Madde 25. Akitten doğan borçlar.

Akitten doğan borçlar, taraflarını tâbi kıldıkları

Madde 26. Haksız fiillerden (eylemlerden) doğan

Haksız eylemlerden doğan borçlar, eylemin vuku hukukuna bağlıdır.

Madde 27. Zilyetlik, aynî haklar.

Zilyetlik ve menkul ile gayrimenkuller üzerindeki nın bulunduğu yerin hukukuna bağlıdır.

Madde 28. Miras.

Mirasa mütaallik münasebetler müteveffanın, ölüm hukukuna bağlıdır.

Madde 29. Uyrukluğun iktisabı ve ziyası.

Bir devletin uyrukluğunun iktisabı ve ziyası, o c bağlıdır.

Madde 30. Uyruksuzluk.

Bir kimse hiçbir devletin uyrukluğunda bulun hukuku yerine ikametgâhının bulunduğu yerin, ikametg olduğu memleketin hukuku uygulanır.

Madde 31. Çok uyrukluluk.

TASARI [*]

Madde 11 — Şahsiyetin başlangıcı ve sonu her şahsın devlet hukukuna (millî hukuka) göre tâyin olunur.

Madde 12 — Gaiplik kararı şahsın bağlı olduğu devletin hukukuna göre verilir.

Gaiplik kararı ancak gaibin bağlı olduğu devletin hukukundan verilebilir.

Bir yabancı hakkında Yunan mahkemeleri tarafından hukukuna göre ancak Yunan hukukuna tâbi olan hukukun ve Yunanistanda bulunan mameleki hakkında hüküm iktisap eden veya gaibin Yunan uyruklığında bulunan veya evlenmiş olan uyruklığında bulunmuş olan karısı tarafından talebi halinde de gaiplik kararı verilebilir.

Madde 13 — Bir kimsenin medeni hakları kullanma yeterliği (yeterliği) o kimsenin bağlı olduğu devlet hukukuna göre iktisap edilir.

Medeni hakları kullanma yeterliği bir kere iktisap edilinceye kadar değiştilmesi halinde de devam eder.

Maded 14 — Yunanistanda borçlar hukuku çevresinde işlemi yapan yabancı Yunan kanunlarına göre medeni hakları kullanma yeterliğini haiz olursa, o işlem bakımından ehil sayılır.

gerek o kimsenin bağlı olduğu devlet hukuku tarafında
rak kabul edilen bir sebep mevcut olduğu takdirde he
hakkı olan kimselerin talebi üzerine icabında Yunanista
nın kısıtına karar vrilebilir.

Madde 16 — Yabancı tüzel kişiler, yeterlikleri
siyle kabul edilmek şartıyla, Yunanistanda da medeni
de ve onları kullanma yeterliğini haiz sayılırlar.

Madde 17 — Bir hukuki işlemin şekli esas hal
hukuka veya hukuki işlemin yapıldığı yer hukukuna
millî hukukuna uygun olduğu takdirde, o hukuki i
mindan muteber sayılır.

Aynî bir hak ihdasına, nakline veya refine yarıya
min şekli, aynın bulunduğu yer hukukuna bağlıdır.

Madde 18 — Evlenme hakkında nişanlılardan h
duğu devletin hukuku uygulanır.

Madde 19 — Karı ve kocanın şahsi münasebet
hukukuna bağlıdır.

Karı ve koca aynı uyruklukta bulunmamış olur vey
luğu kendi rızalariyle edinmiş olmazlarsa, evlenme s
bağlı olduğu devletin hukuku uygulanır.

Madde 20 — Karı kocanın malî münasebetleri
akdi sırasındaki millî hukukuna bağlı olur.

Gayrimenkullerin bulunduğu yer hukukuna
uygulanması lâzım gelen hallerde kocanın millî hukuku

Madde 23 — Ana baba ile çocukları arasındaki
ile çocuğun son müşterek uyruklukları hukukuna ve
önce ölmüş olursa, ana ile çocuğun müşterek uyruklukları
müşterek uyruklukları bulunmaması halinde çocuğun
bağlıdır.

Gayrimenkullerin bulunduğu devlet kendi hâkimiyet
âmir ise gayrimenkuller hakkında millî hukuk uygulanır.

Millî hukuk kızın kocasının hukuku ile taarrufla
gulanmaz.

Madde 24 — Nesebin tashihi, babanın tashihi
kuna bağlıdır.

Nesebin tashihinde çocuğun şahsî bakımından
millî hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 25 — Evlât edinme hakkında evlât edinme
devletin hukuku uygulanır.

Evlât edinmede evlâtlığın şahsî bakımından aile
millî hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 26 — Nesebi sahih olmıyan (evlilik dışı)
çuğun anasiyle olan münasebetleri ana ve çocuğun do
terek uyrukluklarına göre tâyin olunur. Müşterek
çocuk için daha elverişli olan hukuk uygulanır.

Şahsi hallere mütaallik münasebetler ananın do
hukukuna göre tâyin edilir.

Madde 28 — Evlilik dışındaki baba ile ana arasında nasebetler ananın çocuğun doğumu zamanında tâbi olmasına göre tâyin edilir.

Baba Yunan uyrukluğunda ise Yunan hukukuna lardan ziyadesi istenemez.

Madde 29 — Vesayet ve diğer her hangi bir hirkimsenin tâbi olduğu devletin hukukuna bağlıdır.

İkametgâhı ve konutu Yunanistanda bulunan birli olduğu memlekette himaye tedbirleri alınmadığı takdirde vesayet altına alınabilir veya başka suretle himaye ve

Madde 30 — Akitlerden doğan borç münasebetleri kimından tarafların bağlı tuttukları hukuka bağlıdır.

Taraflar uygulanması lâzımgelen hukuku gösteren halin icaplarına göre, borç münasebeti için en elverişli uygulanır.

Bir akdin inikadı için lüzumlu şartlar akdin yapılmış hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 31 — Haksız eylemden doğan borçlar hakbulduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 32 — Zilyetlik, mülkiyet ve menkul iller üzerindeki sair haklar, aynın bulunduğu yer hukukuna bağlıdır.

Madde 33 — Mirasın intikali, terekeye dahil miras veya bulundukları yer nazarı itibara alınmaksızın miras

Madde 36 — Bir kimsenin bir devletin uyrukluğu o devletin hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 37 — Yukarıki hükümler mucibince bir hâlinin ması lâzımgelen hallerde o hukuk nizamının kanunları değil, esas hakkındaki hükümleri uygulanır.

Madde 38 — Yunan yargıcı âdâp ve ahlâka ve aykırı olan yabancı hukuku hiçbir zaman uyguluyamaz.

Madde 39 — Yabancı da bir Yunanlı gibi özel hâllerde eder.

Madde 40 — Bir yabancı devlet Yunan uyrukları üçüncü bir devletin uyruklarından daha kötü muamele daha önce Nazırlar Meclisinin de muvafakati alınmak zammamesiyle o yabancı devlete ve onun uyruklarına ve misliyle mukabele edilebilir.